

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

verslag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
@rivm.nl

Datum
25 juni 2020

Bespreking

Vergaderdatum en -tijd

Vergaderplaats

Aanwezig

Afwezig

Verstuurd naar (indien
definitief)

6e bijeenkomst Taskforce DOBC

25 juni 2020 12:30 – 14:00 uur

Vanuit eigen werkplek via GoToMeeting

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e

Tijdens deze vergadering zijn twee documenten over de **Notificatie-app** besproken, te weten **het concept werking en handelingsperspectief** en **het uitgewerkte plan en stand van zaken Beproeven**.

1. Vaststelling verslag 5e bijeenkomst Taskforce DOBC

Het verslag van de 5e bijeenkomst van de Taskforce DOBC, op 18 juni 2020, is door de aanwezigen goedgekeurd en vastgesteld.

2. Concept werking en handelingsperspectief | Notificatie-app

In bijlage 1 Screenshots Notificatie-app zijn de werking en het handelingsperspectief van de Notificatie-app toegelicht.

Onboarding en actief inschakelen app

Wanneer een gebruiker voor het eerst de app download en opent, krijgt hij/zij een aantal screenshots te zien met uitleg, privacy statements, voorbeelden etc.: het onboardingsproces. Op het einde van dit onboardingsproces, krijgt de gebruiker de keuze of hij/zij de app actief wil inschakelen (lees: de notificatiemeldingen aanzetten). Zodra de app is ingeschakeld start het verzamelen van de (bluetooth)gegevens. Ook als de app gesloten wordt, blijft de gegevensverzameling op de achtergrond actief. De vraag is wat het continue op de achtergrond verzamelen van de bluetoothgegevens doet met de levensduur van de batterij van de telefoon?

De app kent een viertal onderdelen, welke later in dit verslag uitgebreid aan bod komen, te weten:

- Over de app
- Ik heb een melding gekregen
- Coronatest aanvragen
- Ik ben positief getest

Datum
25 Juni 2020

Privacy en beveiliging

In de notificatiemelding mag geen enkele vorm van een tijdstip worden gemeld. In het huidige voorbeeld staat nog 'Je bent 5 dagen geleden in de buurt geweest van iemand met het coronavirus'. Vanwege de privacygevoeligheid (door een tijdsindicatie is een melding makkelijker te herleiden naar een persoon) is dit echter niet mogelijk volgens de PIA. Dit wordt daarom aangepast naar een variant zonder tijdsindicatie.

Gebruikers kunnen een melding die ze gekregen hebben verwijderen. Deze mogelijkheid is ingebouwd om misbruik en enige vorm van het creëren van een 'coronapaspoort' (voor bijvoorbeeld restaurantreserveringen) te voorkomen.

Om er zeker van te zijn dat de app naar behoren werkt qua privacybescherming en beveiliging, kijken er verschillende mensen mee in het Bouwteam (ethische hacker, AIVD, etc.).

Feedback op de Notificatie-app

Feedback op teksten

Werkgroep 2 heeft een deel van de teksten van de Notificatie-app al eerder onder de loop genomen en feedback geformuleerd richting VWS. Er wordt gevraagd of de feedback van Werkgroep 2 gedeeld kan worden met de Taskforce DOBC. ^{5.1.2e}, die zowel in Werkgroep 2 als de Taskforce DOBC zit, gaat uitzoeken op welke manier dit het efficiëntste kan worden aangepakt (ook i.v.m. het delen van andere feedback uit Werkgroep 2). De Taskforce DOBC heeft een aantal aanvullende aandachtspunten geformuleerd die hieronder in de antwoorden op de vragen van VWS terugkomen.

De Taskforce DOBC uit haar zorgen over de teksten in de app die nog niet definitief zijn afgestemd, maar wel al gebruikt gaan worden in de verschillende testen. De feedback van Werkgroep 2 én van de Taskforce DOBC kan niet meer op tijd worden doorgezet in de testomgeving. Besloten is om de test toch uit te voeren met de huidige teksten en alleen als de veranderingen in de definitieve teksten straks dermate groot zijn dat ze anders geïnterpreteerd kunnen worden door de respondenten, een nieuwe aanvullende test op te zetten.

Eerdere feedback op Programma van Eisen

Werkgroep 2 heeft eerder feedback gegeven op het Programma van Eisen (PvE). De Begeleidingscommissie heeft een framework opgesteld op basis van het PvE. Er wordt nogmaals benadrukt dat er goed naar deze moet worden gekeken en dat deze feedback meegenomen moet worden in het test- en ontwikkelplan.

Vragen VWS m.b.t. screenshots Notificatie-app

Datum
25 Juni 2020

VWS heeft een drietal vragen opgesteld aan de Taskforce DOBC n.a.v. de screenshots van de Notificatie-app.

1. Zijn er opvattingen over de 4 opties (FAQ, meldingsnotificatie, testaanvraag en positieve uitslag invoeren)? Biedt dit de gebruiker voldoende informatie? Zijn dit de juiste handelingsopties?

Onderdeel 1 'Over de app'

In dit onderdeel komen onder andere de veelgestelde vragen (FAQ) aan bod. Deze vragen zijn in een eerste ronde al afgestemd met de GGD en het RIVM, maar er is behoefte om dit nog verder te bespreken alvorens de FAQ definitief wordt. Onder andere de vragen over pre- en a-symptomatische testen hangen af van de uitkomsten van het OMT (het is cruciaal dat deze 1 op 1 overeenkomen). Ook werkgroep 2 heeft al naar deze vragen gekeken en haar feedback gegeven.

Uitgangspunt blijft dat de boodschap in de app niet mag afwijken van wat er in de LCI-richtlijn COVID-19 staat. Deze landelijke richtlijn is het vertrekpunt en moet, samen met de feedback van werkgroep 2, als basis worden genomen in het opstellen van de definitieve FAQ.

Er wordt vanuit het Bouwteam onderzocht of er een mogelijkheid is de app (en daarmee de dataverzameling) te pauzeren. Mocht dit een mogelijkheid worden en de eerder verzamelde gegevens worden bewaard en bij heractivatie weer meegenomen, adviseert de Taskforce DOBC dat gebruikers hier een duidelijk waarschuwing voor moeten ontvangen.

Onderdeel 2 'Ik heb een melding gekregen'

In dit onderdeel van de app wordt er uitgelegd wat het betekent als je een melding krijgt. Ook staat er wat je moet doen bij klachten. In het voorbeeld in bijlage 1 staat nog dat je bij ernstiger wordende klachten meteen de huisarts moet bellen. VWS heeft inmiddels met de NHG afgestemd dat hier niet een verwijzing naar de huisarts moet komen te staan, maar een verwijzing naar Thuisarts.nl. Dit wordt aangepast.

In de Taskforce DOBC is een aantal specifieke punten besproken:

- Er zou vaker naar Thuisarts.nl (of een andere website) moeten worden verwezen in de app. Als een gebruiker behoefte heeft aan meer informatie over COVID-19, klachten of maatregelen, zou dit terug te vinden moeten zijn in de app. Dit kan door er een apart onderdeel van te maken 'meer informatie over COVID-19' of in onderdeel 2 een zin toe te voegen als 'voor meer informatie over COVID-19, zie ...'.
- De app instrueert gebruikers niet om in thuisquarantaine te gaan. De app zendt puur de boodschap uit die ook in andere publiekscommunicatie rondom COVID-19 wordt gemeld. Bijv. Heb je klachten? Blijf dan thuis en laat je testen.

- Zodra er sprake is van direct contact met de GGD, moet helder zijn dat dit contact prevaleert boven de app. Eventueel kan hier een tekst over worden toegevoegd in de app.
- Er zit op dit moment geen deadline vast aan een notificatie in de app. De gebruiker kan echter wel bang blijven na het ontvangen van een melding en niet weten wanneer het besmettingsrisico voorbij is. De Taskforce DOBC adviseert daarom om een tekst toe te voegen waarin staat dat men 14 dagen na de betreffende notificatie geen risico meer loopt.

Datum
25 juni 2020

Onderdeel 3 'Coronatest aanvragen'

Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het OMT. Op dit onderdeel is geen aanvullend advies vanuit de Taskforce DOBC geformuleerd.

Onderdeel 4 'Positieve testuitslag invoeren'

Wanneer een appgebruiker een positieve testuitslag heeft, kan hij dit anoniem melden in de app en daarmee anderen waarschuwen. Dit kan pas nadat je contact hebt gehad met de GGD, zij vragen een code aan die de app van de gebruiker aanmaakt en voeren de positieve uitslag dan in. De gebruiker krijgt dan de melding met de vraag of hij zijn 'gegevensleutels' aan andere gebruikers van de app wil delen. De gebruiker is hier vrij in om dit te doen. Als de gebruiker heeft besloten zijn/haar gegevens niet te delen, maar hier naderhand op terug wil komen, kan hij/zij opnieuw contact opnemen met de GGD en die zorgt ervoor dat de melding opnieuw in de app verschijnt.

De Taskforce geeft aan dat het belangrijk is om aan te geven dat wanneer je als gebruiker je 'gegevensleutels' deelt, je geen locatiegegevens deelt (of andere gegevens die te herleiden zijn naar een persoon).

2. Bij een notificatie dat iemand mogelijk in contact is geweest met een coronapatiënt, zit het handelingsperspectief: blijf thuis bij klachten, neem contact op met de huisarts bij ernstige klachten, laat je testen. Is dit het goede handelingsperspectief?

Zie antwoord bij vraag 1, onderdeel 2 'ik heb een melding gekregen'.

3. De notificatie wordt nu verzonden bij een bepaalde drempelwaarde van de risicoscore. De risicoscore wordt berekend op basis van de vier eerder genoemde parameters (afstand, duur, start klachten, besmettingsrisico). Nu is er gekozen voor één soort melding, zodra de risicoscore een bepaalde drempelwaarde overstijgt. Zijn er opvattingen over deze instellingen? Zo kent de Duitse app een alternatieve aanpak met een stoplichtsysteem: laag, midden en hoog risico. Is dat te prefereren?

In werkgroep 2 besproken om de parameter 'besmettingsrisico' op 0 te zetten. Reden is dat er onvoldoende wetenschappelijk bewijs is om een duidelijk kader te stellen aan het besmettingsrisico.

Het werken met een stoplichtsysteem in de app raadt de Taskforce DOBC op dit moment af. Het zorgt voor te veel verwarring, mensen gaan hun gedrag aanpassen op de kleuren en kunnen er zenuwachtig van worden. De keuze voor binair wel/niet i.p.v. rood/oranje/groen betekent wel dat er (mogelijk) meer mensen in de categorie 'wel' terecht komen. Het is dus belangrijk dat de gevolgen (het handelingsperspectief) beperkt zijn: laat je testen (en geen advies tot quarantaine)

Datum
25 juni 2020

3. Uitgewerkt plan en stand van zaken beproeving

Er is een reeks aan testen opgezet voor de Notificatie-app. 5 1 2e 3e 12e 5 1 2e heeft de verschillende testen kort met de Taskforce DOBC doorgenomen.

- **Technische testen tijdens de bouw – vanaf 11 mei**
Er wordt continue getest op de technische functionaliteiten van de app. Een grote bluetooth-test is onlangs op de kazerne in Vught uitgevoerd. Wat nog moet worden opgepakt is de app geschikt maken voor blinden en slechthorenden.
- **Labtest – 26 tot 30 juni**
Dit wordt een gebruikersonderzoek op de universiteit Twente (daar zijn de juiste analysemiddelen). Respondenten voeren de test niet uit op hun eigen telefoon, maar op een telefoon die hen beschikbaar wordt gesteld vanuit het testteam.
- **Veldtest – 1 tot 10 juli**
Dit is een vergelijkbare test als de labtest, maar dan onder een grotere doelgroep en met gebruik van een eigen telefoon, zodat ook in de thuissituatie getest kan worden. Ook wordt de test over een langere periode uitgevoerd, zodat batterijverbruik en de effecten van het aan- en uitzetten van de telefoon bekeken kunnen worden.

Onderzoeksbureau Ruigrok voert het onderzoek uit en legt de respondenten zowel voorafgaand aan de test als na afronding een vragenlijst voor.

- **GGD-test - 1 tot 10 juli**
In de GGD-test worden de GGD'en betrokken bij het proces van de app aan GGD-zijde. Zo worden alle GGD-medewerkers van de GGD Twente geïnstrueerd over de app en de gevolgen voor het gebruik van HPZone. In de GGD-test zal er kunstmatig een positief getest persoon worden gesimuleerd. VWS en de NHG hebben inmiddels ook gesproken over het betrekken van huisartsen in deze fase van de test. Dit zal worden opgepakt.

Parallel aan de GGD-test start het eerste webinar waarin alle GGD'en worden bijgepraat. Vervolgens zal er een reeks van webinars (wellicht wekelijks) worden gehouden waarin GGD'en vragen kunnen stellen.

De Taskforce DOBC maakt zich zorgen over het feit dat de GGD'en (afgezien van Twente) pas op zo'n relatief laat moment in het proces worden betrokken en heeft daarom het volgende advies geformuleerd.

Datum
25 juni 2020

Een dringend advies van de Taskforce DOBC:

Zorg ervoor dat de GGD-medewerkers die met de Notificatie-app gaan werken, niet pas op 1 juli, maar **per direct** bij de integratie van de app in het GGD proces worden betrokken. Op dit moment is er bij veel GGD'en nog te weinig bekend en dat zorgt voor frustratie, zeker omdat de app over minder dan drie weken al operabel moet zijn. Geef het betrekken van de GGD daarom prioriteit i.v.m. het creëren van draagvlak bij deze groep en het feit dat ze tijdens de voorbereidingen aan hun kant kunnen gaan treffen (ook wat betreft eventuele nieuwe werkprocessen in/met HPZone).

De Taskforce DOBC adviseert om deze week nog te beginnen met het intensief begeleiden van de GGD'en en het rondsturen van instructies en informatiepakketten.

Tijdens de vergadering is het voorstel besproken om de GGD'en op dit moment al de app te laten downloaden, zodat ze met vragen kunnen komen. Echter, is dit haalbaar voor het Bouwteam? De kans zit erin dat alle 25 GGD'en met vragen zullen komen. **5.1.2e** zal dit oppakken.

4. W.v.t.t.k.

Vergoeding

Er is voor alle leden van de Taskforce DOBC een vergoeding voor de deelname per bijeenkomst. De administratie en instructie om deze vergoeding te krijgen, wordt z.s.m. naar de leden toegestuurd.

Volgend overleg

De 7^e bijeenkomst van de Taskforce DOBC zal waarschijnlijk plaatsvinden op donderdag 9 juli (we slaan dus een week over).

Acties:

Datum	Onderwerp	Conclusie / actie	Verantw.	Realisatie	Opmerkingen
25-06-2020	Delen van feedback werkgroep 2 met Taskforce		5.1.2e		Moet ook z.s.m. gedeeld worden met Bouwteam vanwege veldtesten.